

vaja:



## Bela ali črna barva za poletno vročino

Za poletno vročino so najprimernejša lahka oblačila. Pomembna pa je tudi barva. Zakaj, ti bo pomagala ugotoviti raziskovalna vaja. Sestavite dve manjši skupini. Del vaje boste opravili v razredu, del pa na prostem, pred šolo.

### Vsaka skupina potrebuje:

ploščo iz stiropora, dva termometra, kos belega in črnega blaga (velika približno 15 x 15 cm) ter nekaj bucik za pripenjanje.

### Navodilo za delo:

Eden izmed učencev naj termometra namesti v majhno, podolgovato izdolbeno mesto na plošči iz stiropora, ju prekrije z blagom, tega pa z bucikami pritrdi tako, kot to vidiš na sliki.

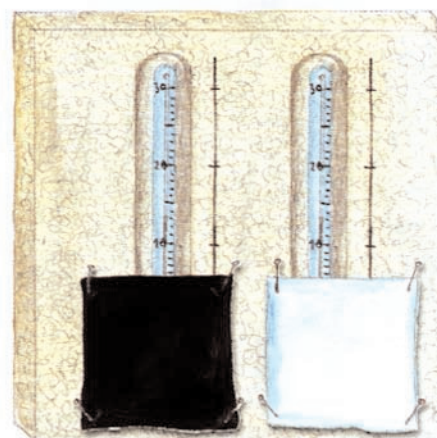
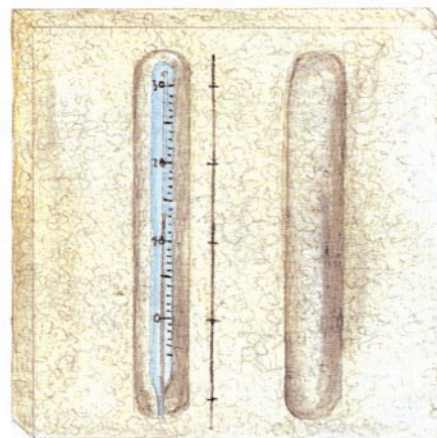
Drugi učenec naj ob strani vsakega termometra zariše navpično črto, na katero bo pozneje označil odčitano temperaturo in pripisal čas, ko je to storil.

Ena skupina naj položi svojo ploščo s termometroma na asfaltno površino in sončno lego, druga pa naj svojo odnese na travo v senco.

Počakajte 5 minut, nato pa obe skupini sočasno opazujeta in merita temperaturo. Skupaj določite tako čas kot število meritev.

Člani skupine odčitek zarišejo na ploščo, rezultate pa zapisujejo v tabelo. Ko končate meritve, obe plošči odnesite v razred. Vsaka skupina naj tabelo prepíše na tablo, kot je prikazano na sliki.

Skupini predstavita rezultate svojih meritev. Primerjajte rezultate in jih ob spodnjih vprašanjih razložite.



ČAS MERITVE	IZMERJENA TEMPERATURA V °C POD:	
	BELIM blagom	ČRNIM blagom
8.00		
10.00		
12.00		

Temperatura zraka izmerjena ..... (na soncu ali v senci)



**Odgovorite na vprašanja:**

a) Kolikokrat so bile temperature, izmerjene pod belim blagom na soncu, višje od temperatur, izmerjenih pod belim blagom v senci? .....

Kolikokrat so bile temperature, izmerjene pod črnim blagom na soncu, višje od temperatur, izmerjenih pod črnim blagom v senci? .....

b) Ob katerem času so bile izmerjene temperaturne razlike na obeh termometrih največje?

V senci .....

Na soncu .....

Ob katerem času so bile izmerjene temperaturne razlike na obeh termometrih najmanjše?

V senci .....

Na soncu .....

c) Na kateri plošči in na katerem termometru je bila izmerjena najvišja oz. najnižja temperatura?

Najvišja temperatura .....

Najnižja temperatura .....

č) Kako bi pojasnili razlike med temperaturami, izmerjenimi na soncu in v senci?

Razmisli, kako je barva blaga, s katerim je bil prekrit termometer, vplivala na višino izmerjene temperature.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

d) Katero barvo oblačil bi si izbral za poletno pripeko in zakaj?

.....

.....

.....



vaja:

## Zakaj so smučarski skoki v Planici?

Planica v Julijskih Alpah je po vsem svetu znana po smučarskih skokih. Oglej si fotografijo in odgovori na vprašanja:

a) Kakšno podnebje je značilno za Alpe?

.....  
.....

b) Kako podnebne značilnosti vplivajo na pripravo skakalnic?

.....  
.....

c) Zakaj so za graditev naravnih skakalnic najprimernejše gorske doline?

.....  
.....  
.....



10. vaja:

## Povezanost podnebja, reliefa in ljudi

Spodnji opis dopolni tako, da med naštetimi ključnimi besedami izbereš pravilne in jih napišeš na prazne črte v besedilu.

**KLJUČNE BESEDE:**

snežnih zemetov, gorsko, hladnejša, alpinisti, pada, smučarji, ceste, sredozemsko podnebje, sočna pripeka, toplejša, dolinah, znižuje.

Za Alpe v Sloveniji so značilni visoki, ostri vrhovi, strma pobočja, zeleni iglasti gozdovi in ozke doline. Alpe imajo ..... podnebje. Pozimi so gorski prelazi pogosto zaprti zaradi ....., ki otežujejo promet. Sicer so ceste speljane po ozkih ....., ki so jih v preteklosti oblikovali ledeniki in reke. V Alpe prihajajo ..... tako poleti kot pozimi, ..... pa samo pozimi, ko se veselo spuščajo po strmih, zasneženih pobočjih.

Z nadmorsko višino se temperatura ....., zato so poletja tu ..... kot v dolinah.



vaja:

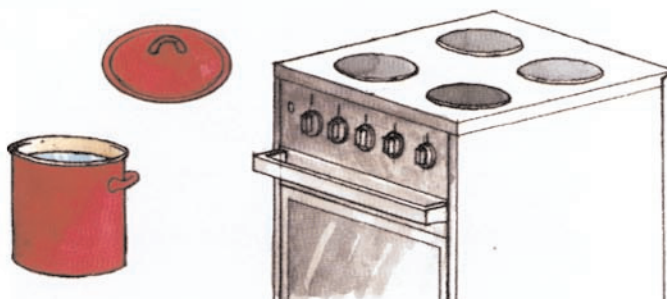
## Naredimo dež



Spoznali smo, da sta temperatura in vlažnost zraka med seboj zelo povezani. Dež je posledica velike vlage v zraku. Poglejmo, kako si lahko ta naravni pojav ustvarimo kar v domači kuhinji. Seveda ne bomo povzročili pravega dežja, lahko pa bomo ustvarili podobne razmere, kot so potrebne za nastanek padavin. Ne pozabi biti posebej previden, da se ne opečeš!

### Potrebujš:

kuhalno ploščo, srednje velik lonec s pokrovko, liter vode.



### Navodila za delo:

Lonec z vodo postavi na kuhalno ploščo in počakaj toliko časa, da začne voda vreti. Voda, ki vre, je segreta na 100 °C, zato se spreminja v vroč zrak ali paro. Približaj hladno pokrovko vročemu zraku. Zaradi stika vročega zraka s hladno pokrovko se je temperatura spremenila. Para se je utekočinila in se znova spremenila v vodo. Nastale so številne drobne kapljice vode, te pa se združujejo tudi v večje »deževne« kaplje.

